

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

Vantaa kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Viitteenne: 19.4.2018 STM/1856/2018, STM044:00/2018

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa seuraavaa:

- Kansaneläkelaitos terveyspalvelujen järjestäjänä on poikkeuksellinen, mutta on tietysti valtakunnallinen toimija ja vastaa monista opiskelijoiden sosiaalieduista. Onko Kelalla riittävää näkemystä palvelujen järjestämisestä, ja onko tällaisessa kaksoisroolissa riskejä?
- Kelalla järjestäjänä ja YTHS:llä koko maan korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon tuottajana on toisaalta mahdollista varmistaa korkeakouluopiskelijoiden kansallisesti yhteneväiset palvelut.
- YTHS:n palveluiden käyttö edellyttää huomattavasti itsenäisempää hakeutumista opiskeluterveydenhuollon palveluihin kuin nykyinen lähipalvelumalli, jossa oppilaitoksessa on oma terveydenhoitaja ja lääkäri. Kuitenkin AMK-opiskelijoiden terveydentilan ja elämänhallinnan ongelmat ovat yliopisto-opiskelijoita haasteellisemmat ja tuen tarve suurempaa. Ensiapuluontoinen hoito ei toteudu jatkossa lähipalveluna. Hoitoalan opiskelijoille annetaan paljon rokotuksia ja ne on hoituneet nopeasti oppilaitoksessa läsnä olevalla terveydenhoitajalla.
- Jotta YTHS:n palvelut olisivat kaikkien korkeakouluopiskelijoiden tavoitettavissa, YTHS:n toimipisteitä tulisi olla kattavasti ja siellä missä oppilaitokset ja opiskelijatkin ovat. Opiskeluterveydenhuollon ja opiskeluterveydenhoitajan näkyvyys oppilaitoksessa on ollut lähipalveluissa tärkeä ja tekemällä palvelut tutuiksi, kynnys hakeutua palveluiden piiriin on pysynyt matalana.

- Tämän muutoksen ulkopuolella olevien ammattioppilaitosten osalta on keskeistä, ettei niiden opiskeluterveydenhuoltoa heikennetä, koska siellä kansanterveydelliset haasteet ovat suurimmat.
- Opiskeluterveydenhuollon ja tulevien sote-keskusten yhteistyö opiskelijoiden terveyspalveluissa olisi kuvattava ja veloitettava mahdollisimman selkeästi, jotta hoitopolut saadaan sujuviksi ja aukottomiksi.
- Mielenveysongelmat (sis. päihde- ja peliriippuvuusongelmat) ovat nuorison suurin sairausryhmä ja opiskelukykyä vaarantava tekijä, siksi tämän näkökulman huomiointi on keskeistä kaikessa palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa.
- Ulkomaalaiset vaihto-opiskelijat jäävät opiskeluterveydenhuollon palveluiden ulkopuolelle. Ulkomaalaiset hoitoalan vaihto-opiskelijat tarvitsevat mm. rokotteita ja heidän vakuutuksensa ei yleensä kata ennaltaehkäisevää terveydenhuolto - osalla EU:n ulkopuolelta tulevilla opiskelijoilla ei ole vakuutusta koko opiskeluaikalle ja he tulevat hakeutumaan maakunnan muihin palveluihin.

(Valmistelijat: Jaana Karvonen-Lemmetty, va palvelupäällikkö, Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto;
Pirjo Pennanen, ylilääkäri, Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto)

Jukka T. Salminen

Apulaiskaupunginjohtaja